

Beslut

Huvudman
Stefan Krisping
info@hbgssportgymnasium.se

2017-04-28
Dnr 40-2016:202

Rektor
Jessica Lundqvist
jessica.lundqvist@hbgssportgymnasium.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av yrkesprogrammets
ändamålsenlighet vid Helsingborgs
sportgymnasium, Stefan Krisping

2017-04-28

1 (15)

Dnr 40-2016:202

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens ändamålsenlighet under våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen fokuserar på lärares samverkan och på hur rektor bedriver sitt pedagogiska ledarskap för att skapa en sammanhållen utbildning för eleverna.

Granskningens två huvudfrågor är:

- Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?
- Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen, och mellan utbildningens olika delar, så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Granskningen omfattar 36 kommunala och fristående gymnasieskolor. På varje gymnasieskola har ett av följande program granskats:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

På Helsingborgs sportgymnasium har Skolinspektionen granskat barn- och fritidsprogrammet.

Granskningen av Stefan Krisping och Helsingborgs sportgymnasium ingår i detta projekt. Helsingborgs sportgymnasium besöktes den 8-9 mars 2017. Ansvariga inspektörer har varit Åsa Lindbäck och Eva Lanteli.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med rektorer, lärare, elever och APL-handledare. För att kunna bedöma rektors och lärares arbete med skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på utvalt yrkesprogram har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som visar på lärares samverkan och på vilket sätt den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen bidrar till helhet och sammanhang i elevernas lärande.

2017-04-28

2 (15)

Dnr 40-2016:202

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Beslutet ger också en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra gymnasieskolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens bedömer att rektor och lärare på Helsingborgs sportgymnasium arbetar för att eleverna på barn- och fritidsprogrammet ska få helhet och sammanhang i sin utbildning. Granskningen visar att lärarna utgår från examensmålen i planeringen av sin undervisning genom att bland annat utgå från den i examensmålen beskrivna förmågan initiativtagande. Granskningen visar vidare att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och yrkeslärarna samarbetar dels i ämnesövergripande temaarbeten men också genom att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen tar hjälp av yrkeslärarna för att få in yrkesaktuella teman i sina egna ämnen.

Vidare visar Skolinspektionens granskning att hänsyn tas till examensmålen och examensmålen förmågor vid planeringen av elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL). APL-handledarna har bra kontakt med lärarna och eleverna får vid sin APL återkoppling från både lärarna och handledarna. Detta leder enligt Skolinspektionens bedömning till att även APL bidrar till elevernas möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning.

Granskningen visar också att rektor uppmuntrar lärarnas samarbete och utvecklar samarbetet genom det systematiska kvalitetsarbetet. Enligt Skolinspektionens bedömning stödjer detta att eleverna ges en sammanhållen utbildning. Skolinspektionen bedömer också att rektor stödjer en sammanhållen utbildning genom att verka för att handledarna ska gå Skolverkets handledarutbildning. APL-ansvarig lärare går också igenom rollen som handledare med nya handledare. Detta arbete säkerställer enligt Skolinspektionen att handledarna har de nödvändiga kunskaper som krävs för uppdraget.

Slutligen visar Skolinspektionens granskning att rektor genom att tydligt prioritera tid för samtliga lärare att samplanera och diskutera samarbeten, har skapat en formell möteskultur på skolan. Rektor säkerställer att det finns möjlighet och

2017-04-28

3 (15)

Dnr 40-2016:202

tid för att lärarna ska samarbeta. Under denna mötestid planerar lärarna samarbeten utifrån examensmålen. Att rektor tydligt prioriterar tiden leder enligt Skolinspektionens bedömning till att elevernas möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning förbättras.

Skolinspektionen har inte identifierat några utvecklingsområden inom de områden som har granskats. Kvalitetsgranskningen av Helsingborgs sportgymnasium med huvudman Stefan Krisping avslutas därför.

Beskrivning av huvudman och besökta skolenhet

Helsingborgs sportgymnasium är en fristående skola med Stefan Krisping som huvudman. Skolan erbjuder två gymnasieprogram; barn- och fritidsprogrammet och samhällsprogrammet. På skolan finns en hälsoprofil med träning och hälsa som fokus. Skolan har en rektor och en biträdande rektor som också är programansvarig för barn- och fritidsprogrammet (programrektor). Vid tidpunkten för besöket går totalt 86 elever på skolan, varav 35 på barn- och fritidsprogrammet.

Samtliga lärare på skolan ingår i programarbetslaget för barn- och fritidsprogrammet. Två lärare arbetar endast deltid på Helsingborgs sportgymnasium men har schemalagd tid på måndagar och fredagar, de dagar som arbetslaget har möten.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 16 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 117 f.) framkommer att examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Det framkommer också att examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av 1 § förordning (2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program framgår bland annat att examensmålen gäller utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplanen för gymnasieskolan.

2017-04-28

4 (15)

Dnr 40-2016:202

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy11) föreskriver i kapitel 2.1 bland annat att läraren ska:

- i undervisningen skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

1.1 Ger samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen fungerar väl och ger eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning. Granskningen visar att lärarna i planeringen av sin undervisning utgår från examensmålen. I granskningen ges många exempel på förmågor i examensmålen som undervisningen utgår ifrån, såsom initiativförmåga, att planera, genomföra och dokumentera samt ett hälsofrämjande förhållningssätt.

Vidare visar granskningen att lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och yrkeslärare samarbetar med varandra både i ämnesövergripande teman och genom att ta hjälp av varandra för att inom de gymnasiegemensamma ämnena anknyta till barn- och fritidsprogrammet. Lärarna lyfter också in sina egna yrkeserfarenheter för att på så sätt bidra till att ge eleverna ett meningsfullt sammanhang i undervisningen.

Undervisningen planeras och genomförs med utgångspunkt i examensmålen

I den dokumentation rektor har skickat in inför Skolinspektionens besök uppger hon att hon och lärarna regelbundet går igenom examensmålen och diskuterar möjliga samarbeten. Genom att rektorn deltar på samtliga arbetslagsmöten, har hon, enligt henne själv, god uppfattning om att lärarna arbetar i linje med examensmålen. Rektor uppger att hon tittar på lärarnas planeringar, är med på konferenser och gör lektionsobservationer för att säkerställa att lärarna arbetar utifrån examensmålen.

2017-04-28

5 (15)

Dnr 40-2016:202

Lärarna uppger att de använder examensmålen när de planerar undervisningen. Examensmålen "samverkan" och "kommunikation" är enligt lärarna centrala i utbildningen och inriktas ofta mot hälsa. Även eleverna uppger att det hälsofrämjande arbetet genomsyrar allt arbete på skolan. Enligt eleverna får de med sig ett hälsoperspektiv i de flesta kurserna, även i de teoretiska kurserna.

Några lärare säger att examensmålet "planera, genomföra, dokumentera och utvärdera" också är återkommande i deras arbete. Eleverna upplever inte att lärarna har pratat om olika förmågor, som exempelvis initiativförmåga, men säger att det krävs initiativförmåga ute på praktiken. Problemlösning har de dock pratat om och haft samarbetsövningar kring. Detta i samband med kursen Pedagogiskt ledarskap. Eleverna uppger vidare att lärarna är tydliga med att presentera kursen, varför de läser den och hur den hänger samman med de andra kurserna och det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Eleverna upplever att det då blir väldigt tydligt varför de läser det de gör och hur kursen hänger samman med exempelvis träningslära.

Rektor uppger att hon följer upp elevernas kunskap om examensmålen varje termin. Detta genom skriftliga kursutvärderingar och samtal med referensgrupper. Referensgrupperna består enligt rektor av fyra till fem elever från varje klass som rektor samtalar med kring olika frågeställningar. Det kan exempelvis vara samtal utifrån prioriterade mål, skolans enkäter m.m. I årskurs 3 får eleverna också göra en utvärdering utifrån valda examensmål. Enligt rektor får lärarna analysera sin undervisning och bland annat reflektera över vilka förmågor de tycker att eleverna behöver utveckla i sina respektive kurser. Av dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av framgår att skolan har valt att prioritera ett utvecklingsarbete kring de delar av examensmålen som handlar om att stimulera elevernas initiativförmåga, handlingsberedskap och samarbetsförmåga.

Samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen är ett etablerat arbetssätt

Både lärare, elever och rektor uppger att skolan har många schemabrytande aktiviteter. Ett exempel som lyfts av lärarna är "trivseldagen". Där får eleverna träna sitt ledarskap och sätta ihop teambuildningsövningar. Enligt lärarna får eleverna också planera och genomföra aktiviteter under lägerskolan i årskurs 1. Rektor uppger att eleverna i det samarbetet får träna på att planera, genomföra och utvärdera. Både lärarna och eleverna berättar också om samarbetet mellan kurserna Svenska 2 och Människan och miljöer. Eleverna ska där debattera dödsstraff och debattekniken är hämtat från innehållet i kursen Svenska 2 medan innehållet i debatten är hämtat ur kursen Människan och miljöer. Rektor lyfter

2017-04-28

6 (15)

Dnr 40-2016:202

också fram ett exempel där ämnet matematik och kursen Träningslära samverkar och där det handlar om att göra matematiken praktisk.

Andra exempel som lyfts fram i både den inskickade dokumentationen, av lärarna, eleverna och rektor är samarbetet mellan kurserna Hälsopedagogik och Träningslära, där eleverna enligt rektor ska vara personliga tränare och ha egna klienter. Där ingår enligt rektor många färdigheter som exempelvis att leda, anpassa efter behov, samverka etc. Syftet är enligt rektor att eleverna ska få prova på och förberedas på vad yrket handlar om. Enligt eleverna har dessa kurser också gemensamma betygskriterier och lärarna hjälps åt att bedöma deras kunskaper. Även i ämnet svenska och kursen Träningslära sker ett samarbete. Eleverna jobbar med värderingar och attityder till träning och skriver ett PM om det. Svenskläraren och läraren i träningslära bedömer PM:et tillsammans.

Lärarna uppger att de inför nästa år håller på att planera ett projekt inom idrott och idrottspecialiseringen. Där är planen att eleverna ska jobba med teorier och metoder i träning och hur man lägger upp ett träningsprogram för sig själv. I det ingår att genomföra och dokumentera. Där kommer examensmålen planera, genomföra dokumentera och utvärdera in samt examensmålen initiativ och handlingskraft. Eleven ska enligt lärarna identifiera ett utvecklingsbehov och agera utifrån det behovet.

Enligt eleverna blir det ofta både lättare och roligare när samarbete sker i olika ämnen. Det är enligt eleverna lättare för att de uppfyller kriterier från olika ämnen i samma arbete. Eleverna uppger att samarbetena mellan kurser främst sker i årskurs 1 och början av årskurs 2 eftersom de senare läser individuella val och klassen är mer splittrad. I årskurs 3 kopplas kurserna enligt eleverna främst mot praktiken och de lär sig att hantera yrket.

Rektor uppger att hon prioriterar ämnesövergripande arbete för att hon tycker att det är viktigt för eleverna att få olika perspektiv på saker. Allt hänger ihop och det är viktigt att eleverna lär sig. Det är också enligt rektor viktigt för att underlätta när det är samma kunskapskrav i olika kurser, att eleverna inte ska behöva jobba dubbelt. Eleverna uppger att det är lätt att se kopplingar när kurser och ämnen samverkar eftersom de kan gå från en lektion där man pratat om en sak till en annan lektion där man pratar om samma sak fast ur ett annat perspektiv.

Konkreta exempel på ämnesintegrering finns

Både lärarna, rektor och elever uppger att skolan har ett tydligt fokus på träning och hälsa. Detta framgår också av den inskickade dokumentationen. Exempelvis

2017-04-28

7 (15)

Dnr 40-2016:202

är det enligt lärarna naturligt att i matematiken lyfta exempel inom sport. Lärarna berättar att eleverna i matematik får räkna ekvationer kopplade till träningslära, något som även rektor tar upp som ett exempel. Eleverna uppger också att lärarna i svenska och engelska ofta kopplar ämnet till yrket. Lärare, rektor och elever lyfter i intervjuer fram att lärarna i båda ämnena hämtat artiklar som handlar om träning för att det ska bli mer intressant. Läraren i engelska tycker också att det är lätt att fråga läraren i träningslära om aktuella artiklar i ämnet. Ett annat exempel från engelskan är enligt eleverna när de fick se en film om en överviktig familj och sedan diskutera på engelska hur övervikten påverkade familjen och samhället. Eleverna uppger att det är lättare med infärgning i vissa ämnen än andra men att lärarna försöker och gör sitt bästa för att utbildningen ska vara meningsfull för yrkesutgången och för att eleverna ska kunna läsa vidare. De flesta ämnen är enligt eleverna användbara i kommande yrke.

Eleverna berättar också att lärarna i kurserna Pedagogiskt ledarskap och Träningslära ofta berättar om sina erfarenheter och säger vad som är viktigt för eleverna för att bli personliga tränare. Enligt eleverna blir ämnet och kursen mer intressant när lärarna lyfter fram sina erfarenheter. Eleverna tycker att det är lättare att förstå att de kan få nytta av sina kunskaper när lärarna relaterar till egna erfarenheter.

Kollegialt lärande sker bland annat i form av lektionsbesök

Lärarna berättar att de varit med i projektet "bedömning för lärande" (BFL) och då besökt varandras lektioner i syfte att titta på hur kollegorna bedömde eleverna och ge varandra feedback. De berättar att de också har besökt varandras lektioner med andra uttalade syften, exempelvis när de arbetar ämnesövergripande, då de också utvärderat lektionen tillsammans efteråt. Även eleverna har uppmärksammat att lärarna besöker varandras lektioner och bedömt varandra. Detta uppger eleverna att de uppskattar eftersom det är bra att lärarna jobbar med att utvecklas och se vad de kan göra bättre. Det kan också enligt eleverna vara roligare med två lärare istället för en.

1.2 Ges eleverna möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning genom att APL och den skolförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna ges möjlighet till helhet och sammanhang genom att den skolförlagda och den arbetsplatsförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen.

2017-04-28

8 (15)

Dnr 40-2016:202

Granskningen visar att hänsyn tas till examensmålen vid planeringen av vilka kurser som ska läggas ut på APL. Examensmålen förmågor ligger till grund för den självskattning och utvärdering eleverna får göra av sin APL, som skolan också följer upp. Granskningen visar vidare att skolan och APL-handledarna har god kontakt både innan och under elevernas APL-perioder och att eleverna får feedback från både handledare och lärare. Skolan följer också upp elevernas APL efter APL-perioden, både i syfte att utveckla APL och i syfte att se till att eleven har fått med sig de kunskaper APL syftar till att utveckla. Detta leder enligt Skolinspektionens bedömning till att eleverna får större möjlighet till helhet och sammanhang.

Slutligen visar granskningen att kursmoment från de gymnasiegemensamma ämnena inte beaktas i planeringen av APL. Skolinspektionen bedömer att rektor och lärarna behöver reflektera över hur de gymnasiegemensamma ämnena skulle kunna bidra med ytterligare aspekter och perspektiv på elevernas yrkeskunnande och därmed upplevelse av helhet och sammanhang i utbildningen.

Examensmålen förmågor följs upp i APL

Enligt rektor är programansvarig rektor ansvarig för det systematiska kvalitetsarbetet på barn- och fritidsprogrammet och även för att få en röd tråd mellan skolan och APL. Han är också enligt rektor samordnare för APL och för att se till att det blir en bra kvalitet på APL-platserna.

Av inskickade dokument och av intervjuer med rektor, APL-ansvarig lärare tillika programrektor och elever framgår att de kurser som läggs ut på APL är Pedagogiskt ledarskap, Fritids- och friskvårdsverksamheter samt Gymnasiearbetet. Enligt rektor och APL-ansvarig lärare är det lämpliga kurser mot bakgrund av att kursen Fritids- och friskvårdsverksamhet omfattar många poäng vilket gör att det är lättare att fördela kursen över en längre period. APL-ansvarig lärare uppger också att kurserna innehåller kunskapskrav och kursmål som handlar om att planera och genomföra, men också om att ha dagliga rutiner. När eleverna går ut på APL i årskurs 2 handlar det enligt APL-ansvarig lärare, mycket om att komma in på en arbetsplats. I årskurs 3 är det mer inriktat på aktiviteter mer än drift och rutiner.

Både APL-ansvarig lärare och rektor uppger att de inte har diskuterat att lägga ut moment från de gymnasiegemensamma ämnena på APL. Enligt APL-ansvarig lärare har de inte funderat kring att ta med gymnasiegemensamma ämnen utan mer tänkt kring det praktiska yrket och det är mycket yrkeskunskapen som kommer fram i examensmålen.

2017-04-28

9 (15)

Dnr 40-2016:202

Däremot uppger APL-ansvarig lärare att de vid uppföljningen av APL utgår från förmågor som framgår av examensmålen. I APL-uppgifterna som eleverna har med sig finns enligt läraren både självskattningar och värderingar med. Det är Skolverkets blankett kring förmågor, hur man kommunicerar etc. som finns med i examensmålen, som skolan jobbar med i uppföljningen.

Lärare och handledare samverkar kring planering, genomförande och uppföljning av APL

APL-ansvarig lärare och intervjuade APL-handledare uppger att de har kontakt innan eleverna kommer ut till sin APL-arbetsplats. Läraren uppger att han känner många handledare eftersom elever har varit på arbetsplatserna tidigare. Den initiala kontakten handlar enligt läraren om vilka dagar och tider etc. eleverna ska vara på arbetsplatsen. Om det är en inarbetad handledare kan kontakten ske per telefon. Sen får eleven kontakta arbetsplatsen.

Innan eleverna går ut på APL förbereds de enligt eleverna själva genom att bland annat gå igenom lagar och regler som gäller inom yrket. Lärarna går också enligt eleverna igenom vilka kursmål som gäller under APL. De samtalar dock inte om examensmålen utan det är mer fokus på det centrala innehållet och kunskapskraven. Eleverna uppger också att de under skoltid har fått lära sig mycket fakta men också tränat på vissa uppgifter praktiskt. Eleverna i årskurs 3 uppger att de upplever att APL har utvecklats stegvis, exempelvis från att vara på en fritidsgård där de fick hålla en lektion till att avslutas med gymnasiearbetet, då de utför yrket.

APL-handledarna och eleverna uppger att eleverna får med sig en pärm med information om kriterierna för APL och vilka moment handledaren ska ha gått igenom med eleverna vid APL-periodens slut. De uppgifter eleverna ska utföra under APL är enligt eleverna kopplade till specifika kurser. Eleverna lyfter fram exempel som att kommunicera med gymmedlemmar eller barn och att ha hållit ett PT-pass minst fyra gånger för en kund. Eleverna beskriver att de upplever att både de och handledarna därmed vet vad eleverna ska göra och hur de ska bedömas.

APL-handledarna uppger att de planerar APL utifrån uppgifterna och i gymnasiearbetet får eleverna enligt en av handledarna planera och beskriva vad de behöver göra för att anordna en stor idrottsdag. En annan handledare uppger att hen planerar APL individuellt utifrån vilka elever som kommer. Målet i årskurs 3 är deras gymnasiearbete, att de ska ha kunder som de jobbar med och att kunderna ska utvecklas.

2017-04-28

10 (15)

Dnr 40-2016:202

Enligt både den APL-ansvarige läraren, eleverna och APL-handledarna följer skolan upp elevernas APL under APL-perioden. Läraren besöker arbetsplatsen och tittar på och bedömer en aktivitet som eleven utför. Ett exempel som eleverna tar upp gäller ledarskap och kommunikation där eleven fick hålla en lektion. Läraren gav därefter eleven feedback på arbetet. En annan elev berättar att handledaren hjälpte eleven att förbereda sig för den lektion som eleven skulle utföra inför läraren. Enligt läraren sker minst ett besök hos varje elev. APL-handledarna uppger att även rektor varit och besökt arbetsplatsen i syfte att följa upp hur det fungerar för eleven där. Eleverna tillägger att de någon gång har fått berättat för sina klasskamrater vad de har gjort och jämföra med andra elever samt utvärdera om arbetsplatsen fungerat bra eller inte. Enligt eleverna, läraren och handledarna för eleven också loggbok där de reflekterar över vad de har gjort. APL-handledarna uppger att de som regel går igenom loggboken med eleven varje dag.

Eleverna berättar att de upplever att APL har "visat verkligheten", att de efter APL förstår hur det är att exempelvis vara personlig tränare. Innan APL var det svårt att relatera till detta enligt eleverna som också säger *"Det blir inte meningsfullt förrän man kommer ut och använder det."*

2. Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen och mellan utbildningens olika delar så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 2 kap. 9 § skollagen (2010:800) ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 648) framkommer att [rektors] besluten kan röra exempelvis personalens ansvarsområden, schemaläggning eller barnens och elevernas fördelning på klasser eller grupper.

Av läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) framgår att rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att:

- samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier,

2017-04-28

11 (15)

Dnr 40-2016:202

- skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven.

2.1 Säkerställer rektor att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning fungerar väl. Rektor uppmuntrar samarbeten mellan lärarna i gymnasiegemensamma ämnen och yrkeslärarna och deras samarbete är ett prioriterat område på skolan. Genom det systematiska kvalitetsarbetet har skolan kommit fram till att det ämnesövergripande samarbetet ska prioriteras och Skolinspektionen bedömer att chansen är stor att den satsningen leder till ett bestående arbete.

Granskningen visar att många av de APL-handledare skolan utser inte har gått någon handledarutbildning. Rektor och lärarna på skolan arbetar dock för att motivera handledarna att gå Skolverkets handledarutbildning. Skolan har också programrådsträffar dit handledarna bjuds in och där samtal kring uppdraget och APL förs. Skolinspektionen bedömer att rektor på så sätt i tillräcklig grad bidrar till att handledarna får den kunskap de behöver för uppdraget.

Rektorn uppmuntrar samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen

Enligt lärare och rektor uppmuntrar rektor samarbete och prioriterar just nu ämnesövergripande arbeten. Detta visar hon enligt lärarna genom att de får mötestid för planering av samarbeten. Lärarna uppger att de hoppas att det ska bli en bestående satsning på samarbete i skolan eftersom det bidrar till att skapa en samarbetskultur. Enligt lärarna kanske fokus inte är lika mycket på samarbete om ett år men då kanske det enligt lärarna finns väl inarbetade rutiner för ett etablerat samarbete.

Rektor prioriterar samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen

Rektor uppger att hon och lärarna uppmärksammade att resultatet för skolan låg lite lågt när det gäller samarbete i de attitydundersökningar och enkätsvar som genomförts. Skolan har därför prioriterat samarbetet mellan lärarna. Andra mål som skolan prioriterar är enligt lärarna att elever ska kunna ta eget initiativ, hitta information och kunna vara drivna i sitt arbete. Enligt rektor är en viktig del samverkan mellan lärarna även om allt inte behöver vara ämnesövergripande.

2017-04-28

12 (15)

Dnr 40-2016:202

Lärarna är dock angelägna om att få in arbetssättet där det passar och finns beröringspunkter mellan kurser för att underlätta helheten för eleverna, enligt rektor. Lärarna uppger också att de som en del i att utveckla bättre samarbete håller på att utbilda sig om entreprenöriellt lärande.

En del av kulturen på skolan är enligt lärarna att de jobbar mycket tillsammans. Den kulturen får även eleverna med sig. Rektor uppger att lärarna lätt fångar upp vad andra lärare arbetar med och kan sedan använda sig av det i sin undervisning. Ett exempel rektor nämner att lärarna i psykologi och svenska som samverkade kring kroppsspråket.

Rektor uppger att lärarna har samma syn på kunskap, alla ämnen bidrar och alla ämnen är viktiga på sitt sätt och kan tillföra olika perspektiv på elevernas lärande. Skolan är enligt rektor tydlig med vilka färdigheter och kompetenser eleverna behöver för att bli anställningsbara. Lärarna uppger att bemötande är en viktig förmåga hos eleverna i deras yrke. De pratar dock inte så mycket om yrkeskultur inom de gymnasiegemensamma ämnena. I yrkesämnena däremot kan exempelvis hur man anpassar språket när man pratar med en klient komma upp. Enligt lärarna är det viktigt hur eleverna pratar med en klient och att de kan ta ett hälsosamtal på ett professionellt sätt. Lärarna uppger också att programrådet kan lyfta hur de önskar att eleverna är på arbetsplatsen i samtal om just bemötande.

Rektorn säkerställer att handledarna har den kunskap de behöver

Enligt lärarna och rektor och den inskickade dokumentationen är det inte så stort intresse hos handledarna att gå Skolverkets handledarutbildning, främst på grund av tidsbrist. Rektor uppger att skolan försöker motivera handledarna att gå den utbildningen. Skolan har dock en pärm med utbildningsmaterial som APL-ansvarig lärare går igenom med nya handledare. I pärmen finns exempelvis rollbeskrivningar och vilka moment med exempel på arbetsuppgifter som eleven kan göra. Enligt rektor har skolan anordnat en egen handledarutbildning för handledarna vid några tillfällen.

Lärarna och rektor uppger att skolan har en tydlig ambition att få fler APL-handledare att gå handledarutbildningen och ett arbete pågår just nu för att hitta sätt att motivera handledarna att gå utbildningen. De intervjuade APL-handledarna uppger att de har gått skolans handledarutbildning och att den var viktigt för att alla handledare ska göra samma saker. Utbildningen gav enligt handledarna dem bland annat insikt i skolans önskemål om vad som ska ske när eleven har APL samt vilka arbetsuppgifter eleverna ska göra.

2017-04-28

13 (15)

Dnr 40-2016:202

Skolan har också enligt lärarna programrådsträffar där skolan är sammankallande. Till träffarna bjuds handledarna in och det är alltid samma dagordning och innehåll enligt den sammankallande läraren. Läraren uppger också att skolan är beroende av branschen och att skillnaderna mellan förväntning på eleven och elevernas kompetens inte är för stora. Enligt de intervjuade APL-handledarna bidrar programrådsträffarna till att de påminns om att eleverna är praktikanter, i lärande. Vad eleverna har för kunskaper med sig ut och vilka uppgifter de ska utföra får handledarna vetskap om genom den pärm eleven har med sig till APL. Handledarna uppger att de inte har någon specifik kunskap om barn- och fritidsprogrammet och examensmålen men på programrådsträffarna sker diskussioner kring vilka mål eleven ska klara på APL.

2.2 Ger organisation och ledarskap förutsättningar för lärare att samverka i syfte att skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att organisera och leda lärarnas arbete fungerar väl. Granskningen visar att lärarna på barn- och fritidsprogrammet ingår i samma arbetslag och sitter tillsammans i samma arbetsrum, vilket underlättar spontana samarbeten. Granskningen visar vidare att tid finns avsatt för lärarna att mötas och planera lämpliga samarbeten. Specifik tid finns avsatt för att diskutera praktiska frågor och enskilda elevärenden vilket leder till att den avsatta samplaneringstiden används till just samarbeten.

Ett hinder som lärarna lyfter är att vissa kurser som är lämpliga att samarbeta kring ligger schemalagda på olika terminer. Ett utvecklingsarbete pågår dock kring detta där lärarna och rektor inför nästa läsår ser över vilka ämnen som är lämpliga att samarbeta kring utifrån examensmålen. Därefter kommer kurserna att läggas ut under lämplig termin. Detta ger enligt Skolinspektionens bedömning en möjlighet till adekvata samarbeten inom lämpliga ämnen och kurser vilket skapar förutsättningar för helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna.

Alla lärare sitter tillsammans

Enligt lärarna ingår samtliga lärare i programarbetslaget för barn- och fritidsprogrammet. Rektor och lärarna uppger också att alla lärare i skolan sitter i samma arbetsrum och därmed har daglig kontakt. Även de lärare som jobbar deltid på skolan. Enligt rektor sker spontan kontakt där lärarna är lyhörda och uppmärksamma på vid vilka tillfällen och i vilka ämnen de kan samverka.

2017-04-28

14 (15)

Dnr 40-2016:202

Samläsning inget hinder för infärgning

Enligt både lärare och elever läser eleverna på barn- och fritidsprogrammet tillsammans med elever på samhällsprogrammet i vissa gymnasiegemensamma ämnen. Eleverna uppger att lärarna försöker anpassa undervisningen till eleverna på de olika programmen. Ett exempel som eleverna lyfter är att de under en engelsklektion som de har tillsammans med samhällsprogrammet fick se en film. I diskussionen därefter fick eleverna på barn- och fritidsprogrammet koppla diskussionen till individen och samhällseleverna till samhället. Lärarna uppger att det finns en viss möjlighet till infärgning även om eleverna på de olika programmen läser tillsammans. Vissa av examensmålen är enligt lärarna mycket lika, exempelvis de som handlar om mänskliga rättigheter och demokrati.

Tid och möjlighet till samplanering mellan yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen finns

Både lärare och rektor uppger i intervju att det finns avsatt tid för möten på måndagar och fredagar. På måndagar diskuteras praktiska frågor och enskilda elevärenden medan fredagsmötet enligt rektor är avsatt för pedagogiskt utvecklingsarbete. Enligt lärarna undersöker de då om de har några gemensamma ämnesövergripande delar i sina kurser som de kan samarbeta kring. Lärarna uppger vidare att det under den senaste tiden har varit mycket fokus på ämnesövergripande samarbete och entreprenöriellt lärande. Enligt rektor är det viktigt att lärarna ges tid för samverkan. De lärare som jobbar deltid på skolan är enligt rektor alltid med på mötena eftersom det är viktigt att de deltar i det gemensamma arbetet och inte blir isolerade i sina ämnen. Rektor uppger att samverkan dessutom alltid tas upp som en punkt vid terminsstart och vid fredagsmötena.

Lärarna uppger att ett hinder för att kunna arbeta mer ämnesövergripande är den terminsvisa planeringen av kurserna. Enligt både den inskickade dokumentationen, lärarna och rektor kommer de inför nästa läsår att se över planeringen av hur kurserna läggs ut utifrån vilka ämnen som kan skapa meningsfulla samarbeten med utgångspunkt i examensmålen.

Både lärare och rektor uppger att de har börjat se över strukturen för kurserna för att eventuellt samla elever från barn- och fritidsprogrammets olika årskurser i en kurs, istället för att de ska läsa tillsammans med elever från samhällsprogrammet.

2017-04-28

15 (15)

Dnr 40-2016:202

På Skolinspektionens vägnar

Gabriel Brandström
Enhetschef

Åsa Lindbäck
Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Författningsstöd